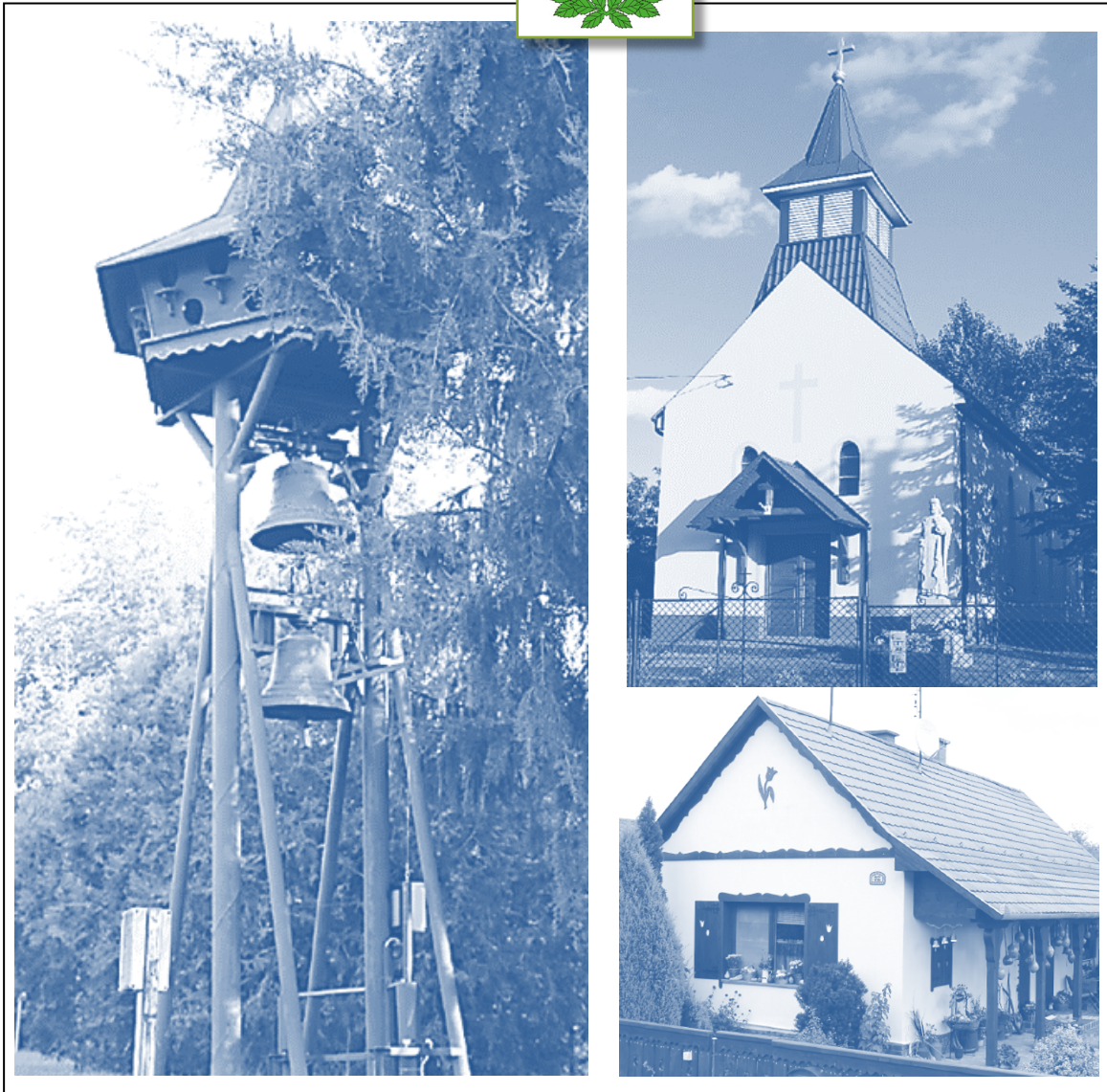

Jóváhagyva Fülöp Község Képviselő-testületének

22/2019.(II.15.) számú határozatával

FÜLÖP KÖZSÉG

Településfejlesztési koncepciója

Készült Fülöp Község Önkormányzatának
megbízásából 2019. február hónap

CIVIS TERV
VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA
4025 Debrecen, Széchenyi utca 8 sz.

CÍVISTERV
VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT.
Levelezési cím: 4031 Debrecen, Derék utca 245
Iroda: Debrecen, Széchenyi utca 8 sz.
Tel:(30) 9818-172, Tel/fax: (52) 531-732
Email: civisterv @ civisterv.hu

FÜLÖP KÖZSÉG

Településfejlesztési koncepciója

Jóváhagyva Fülöp Község Képviselő-testületének

22/2019.(II.15.) számú határozatával

- **Megbízó:**

Fülöp Község Önkormányzata

**Fülöp község Településfejlesztési Konceptió
kidolgozásában közreműködött**

MEGBÍZÓ:

Fülöp Község Önkormányzata

TERVEZŐ:

Cívisterv Várostervező és Építész Iroda Betéti Társaság

Képviselet szakág	név, jogosultság
Vezető településtervező: Területrendező tervező	Zsemberi István TT/1-09-0016 TR-1-09-0016
Környezetalakítás, tájrendezés:	Zsila László TK-09-0583/06
Környezetvédelmi tervező:	Lévai Béla HBM MK 09-0036
Közlekedés tervező:	Gulyás Imre Tkö / 09-0057
Vízi közmű tervező:	Szabó Lóránt TRv-T-/09-0408
Energia közmű tervező:	Szabó Lóránt TRe-T-/09-0408

Debrecen, 2019. február hó

Zsemberi István
ügyvezető

TARTALOM

BEVEZETÉS	5
1. JÖVŐKÉP	10
1.1. Fülöp község jövőképe	10
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	10
2. CÉLOK.....	12
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	12
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása.....	13
2.2.1. GAZDASÁG	13
2.2.2. TÁRSADALOM	14
2.2.3. ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	17
2.2.4. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	19
2.2.5. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	21
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	23
3.1. A stratégiához és településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	23
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.....	24
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi alapú fenntartható fejlesztésre	25

B E V E Z E T É S

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) a településrendezési tervek készítésének folyamatát, az egymásra épülő munkarészek jóváhagyásának rendjét, a tervek tartalmát és formáját új alapokra helyezte. A rendezési terveket, mint a települések jelenét és jövőjét jelentősen befolyásoló dokumentumokat, szerepükhöz méltóan, alapos előkészítés után, az érdekeltek (lakosság, érdekképviselői és államigazgatási szervek, hatóságok) széles körű bevonásával kell készíteni.

A rendezési tervek készítésének első, indító része, a településfejlesztési koncepció elkészítése, majd jóváhagyása.

„A fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.” (Étv.)

A településfejlesztési koncepció célja

A településfejlesztési tervezés alapvető dokumentuma a településfejlesztési koncepció. A településfejlesztési koncepció feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszú távra irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A településfejlesztési koncepció egyben vezetési eszköz, amellyel a települési önkormányzat irányítani tudja, hogy a fejlesztés során honnan hová akar eljutni. Bemutatja azokat a tájékozódási pontokat, amelyek az állandóan változó környezethez való igazodás során a célok megvalósításához vezetnek.

A településfejlesztési koncepció integrálja a település folyamatos működésének, fejlesztésének és vezetésének feltételeit. A koncepció alapján a települési önkormányzat és a helyi társadalom tagjai a közös célokra és értékekre összpontosítanak a társadalmi egyetértés alapján.

A településfejlesztési koncepció egyidejűleg a települési önkormányzat, mint szervezet feladatainak programja, illetve a szervezetfejlesztés és az ellenőrzés dokumentuma.

A Településfejlesztési koncepció célja: A település „küldetésének”, jellegének, a távlati fenntartható fejlesztés fő céljainak, stratégiai és cselekvési irányainak meghatározása, a társadalmi, gazdasági és környezeti (művi és természeti) szempontok integrálásával, együttes kezelésével, és ezzel a továbbtervezés megalapozása, mind a közösségi stratégiai-operatív, mind a rendezési-szabályozási tervezés számára, egyúttal a közös célok irányába mutató privát aktivitások generálása, illetve csatornázása.

A településfejlesztési koncepció feladata

A településfejlesztési koncepció feladata meghatározni a település jövőképét, a közösség érdekeinek legjobban megfelelő megoldást adni a legfontosabb társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi és környezeti problémák megoldására, valamint megmutatni az alkalmazkodás lehetőségét a hazai és nemzetközi fejlődési trendekhez.

A településfejlesztési koncepció hozzásegíti a döntéshozókat ahhoz, hogy megtalálják az optimális megoldásokat az erőforrások legjobb felhasználásához.

A településfejlesztési koncepció útmutatásul szolgál a döntési mechanizmus működtetéséhez, a tervezéshez és végrehajtáshoz, illetve az ellenőrzéshez szükséges szervezetek létrehozásához, a lakossági, a vállalkozói és egyéb csoportok, valamint a helyi politikai döntéshozók érdekeinek harmonizálásához.

A képviselő-testület gazdasági programot, oktatási, művelődési, kulturális, szociális, környezetvédelmi, egészségügyi és sport koncepciót dolgozott, illetve dolgoz ki, közép és hosszútávra, melyben a település igényeit fogalmazza meg a térséggel összhangban.

A település életét és távlati fejlődését egy-egy témában meghatározó koncepciókat a rendezési terv készítéséhez, a terv jellege által igényelt mélységig fel kell használni, be kell építeni. Ehhez nyújt segítséget az

- Országos Területrendezési terv
- Hajdú-Bihar Megye Területrendezési terve
- A fejlesztési kistérségek programjai

A Koncepció kialakításának módszere

A Koncepció a település vezetésével való konzultációk, valamennyi érdekelt véleményének megkérdezése, szóbeli és írásos javaslatok összegzése és értékelése után került összeállításra. A településfejlesztési koncepció összeállításában több fontos nemrégiben elkészített, illetve készítés alatt lévő dokumentum került felhasználásra. Ezek – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak voltak:

- Fülöp Község Gazdasági Programja 2015-2019
- helyi Esélyegyenlőségi program 2013-2018
- Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programja (2015)
-
-
-

Fülöp község egészére vonatkozó SWOT elemzés

	Erősségek	Gyengeségek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktív civil szervezetek ▪ együttműködési készség a lakosság részéről ▪ továbbtanulási lehetőségek (Debrecen) ▪ lakosok nagy része elégedett a települési környezettel, saját környezetével ▪ évenként rendszeresen tartott közösségi rendezvények ▪ kialakult térségi szintű együttműködés 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ település „előregedése” ▪ fiatalok elköltözése ▪ alacsony képzettségi szint ▪ szórakozási lehetőségek hiánya ▪ helyben nincs továbbtanulási lehetőség ▪ magas munkanélküliség ▪ szociális problémák jelenléte
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ falusi turizmus jelenléte ▪ mezőgazdaság fejlettségi szintje jó a termőföld jó minőségének köszönhetően ▪ családi vegyes gazdaságok megléte ▪ ingázásra hajlandó munkavállalók ▪ vállalkozói kedv növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kevés magas szakképzettségű munkavállaló ▪ munkahelyek száma kevés ▪ az ipar fejlettsége alacsony ▪ többnyire elavult mezőgazdasági géppark
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ településszerkezet és az utcakép falusias jellege ▪ tanyák jelenléte ▪ települési építészeti értékek jelenléte ▪ az infrastrukturális ellátottság közül a víz, gáz (belterületen), és villamos energiaellátás- megfelelő ▪ környezettudatosság iránti érdeklődés, fogékonyság ▪ jó levegőminőség, termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony ▪ a talajok szennyezettsége csekély 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ főút magas zaj, és környezeti szennyezés ▪ települési környezetvédelmi program rendelkezésre állása, környezetvédelmi szempontú előrelátó tervezés

	Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ civil szervezetek szerepének növekedése ▪ együttműködésben rejlő hatások felismerése ▪ globalizálódó világban a helyi értékek és identitástudat erősödése tendencia ▪ fiatal, képzett szakemberek helyben tartása ▪ lakosság környezettudatosságának növelése ▪ kulturális élet fellendítése ▪ turisztika, vendéglátás fellendítése ▪ rekreáció, szabadidő hasznos eltöltésének igénye, tanyai turizmus fellendülése ▪ bel- és külterületi utak fejlesztése ▪ csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése ▪ rendszeres lakossági fórumok tartása, környezetvédelemmel kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ település népességének csökkenése ▪ lokálpatriotizmus háttérbe szorulása, helyi értékek, hagyományok eltűnése ▪ életszínvonal csökkenés ▪ hosszú távon stabil jogi szabályozás hiánya ▪ az alulfizetett szakemberek elmennek más szektorokba, illetve településekre
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ökoturizmus, aktív, falusi, turizmus népszerűségének növekedése, politikai támogatottsága ▪ fenntartható fejlődés eszméjének terjedése ▪ rendelkezésre álló uniós és hazai pályázati forráslehetőségek kiaknázása ▪ helyi mezőgazdaságra épülő feldolgozóipar ▪ geotermikus energia hasznosítása ▪ megújuló energiaforrások felhasználásának növelése ▪ infrastrukturális kiépítettség növelése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ finanszírozási problémák ▪ munkanélküliség növekedése ▪ csökkenő szakképzett helyi munkavállalók ▪ vállalkozások számának csökkenése ▪ pályázati önerőre fordítható források csekély mértéke

	Lehetőségek	Veszélyek
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati források bevonásával környezet és természet védelme ▪ környezettudatos gondolkodásmód, természetvédelem általános terjedése ▪ agrár környezetvédelem ▪ egészséges ivóvíz biztosítása ▪ napfényben gazdag éghajlat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ erőforráskészletek csökkenése ▪ talaj szennyezettségének növekedése ▪ talajok kimerülése tápanyag utánpótlás hiányában ▪ természeti értékek pusztulása

1. JÖVŐKÉP

1.1. Fülöp község jövőképe

O

Fülöp község adottságaira, lehetőségeire és hagyományaira alapozó mező- és erdőgazdasági tevékenységet folytató település.

A település megőrzi családi, biztonságos jellegét. Bővíti az alapfokú ellátás, valamint a nyugdíjas korúak bentlakásos lehetőségét biztosító intézmények kapacitását és színvonalát, megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása.

Fellendül a település gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a község lakói több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A település vezetése a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgálatában álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

O

A község jövőképét, hosszú távú fejlődésének irányvonalait alapvetően meghatározzák a külső és öröklött tényezők is:

Ahhoz, hogy a felvázolt jövőkép megvalósuljon, a település megerősítse pozícióját, kiaknázza lehetőségeit és gazdasága felszálló növekedési pályára álljon, szükséges a működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz) szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése, valamint a településen és környékén élő lakosság életminőségének emelése.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A jövőkép felvázolása általánosságban és szektorok szerinti bontásban történik. Annak érdekében, hogy a felvázolt jövőkép megvalósuljon, részletesebb és apróbb lépések megtételére van szükség, a település életének valamennyi területén. Ezek az apróbb lépések azonban nem külön-külön, hanem egymással összefüggésben kezelhetők. Valamennyi lépést összefog egy általános és részletes célrendszer, amelyek néhány, de a szemléletet alapjaiban meghatározó elvek strukturálódnak.

Egy társadalmi közösség (család, település, ország) csak akkor életképes, ha az minél magasabb szinten alkalmas az önellátásra, öfenntartásra. Ennek hiányában függőségi viszony alakul ki, mely kiszolgáltatottá teszi azt. Cél a kiszolgáltatottság minél alacsonyabb szintre csökkentése, az önellátás, öfenntartás megerősítésével. Eszköze lehet a minél szélesebb körű foglalkoztatottság, ezáltal a szociális ellátási rendszer is csökkenthető a csak ténylegesen rászorulóknak (fogyatékosok, csökkent munkaképességűek, betegek) körére. Fontos, hogy a foglalkoztatottság növelése központjában az értékteremtés álljon. (Az emberek is szívesebben vesznek részt olyan programokban, melynek látják az értelmét, szemben az „alibi” munkákkal.) A szélesebb tömegek által létrehozott nagyobb érték nagyobb szétosztásra nyújt lehetőséget. Az Önkormányzatnak kell, hogy legyen ebben szerepvállalása. (A célok megfogalmazása, a végrehajtáshoz szükséges eszközzrendszer feltárása, a koordináció, szervezés, kommunikáció az emberekkel, pályázatok, stb.)

Fülöp Településfejlesztési Konceptiója egységbe kívánja szervezni azokat a lépéseket, amelyek megtételét célul jelöli meg, ennek az egységnek pedig három olyan fő elv a megtestesítője, amelyre valamennyi lépés során együttesen figyelni szándékozik.

Ezek az elvek:

Élhetőség

Valamennyi átfogó és rész cél középpontjában a lakosság áll. Olyan célok kitűzésére van szükség, amely elsősorban az aktuális és potenciális helyben lakók életminőségét javítja, legyen szó akár a közösségi életről, a társadalomról, gazdaságról, épített vagy természetes környezetről. A Településfejlesztési Konceptióban belül csak olyan célok meghatározása elképzelhető, amely a területet élhető, emberközelű és emberközpontú településsé teszi.

Fenntarthatóság

Nem képzelhető el fejlődés, sem fejlesztés fenntarthatóság nélkül, hiszen az olyan lépések, amelyek fenntarthatósága nem biztosított, már rövidtávon is hiábavaló erőfeszítésnek vehetők. Ezért kiemelten fontos szempont, hogy valamennyi átfogó és rész cél megfeleljen a fenntarthatóság elvének, hogy a döntések ne csak rövid, hanem tartós eredményekkel járassanak valamennyi területen élő vagy itt megforduló ember számára a jelenben és az eljövendőben egyaránt.

Befogadás

A befogadó (inkluzív) fejlődés elve azt mondja ki, hogy valamennyi fejlesztéspolitikai lépés valamennyi Fülöpnek kell, hogy szóljon. Minden, a Konceptióban megfogalmazott cél, legyen az átfogó, vagy rész cél, valamennyi Fülöpön élőknek, vagy itt megfordulónak kell, hogy szolgáljon, egyenlő esélyeket kell, hogy biztosítson mindenki számára arra, hogy az előnyös következményeiből részesüljön, és meg kell, hogy előzze a kirekesztés és kirekesztettség valamennyi formáját.

2. CÉLOK

A felvázolt jövőkép összehangolt cselekvés nélkül csak álom marad. Fontos, hogy a jövőkép megvalósulását meghatározó fejlesztési irányok – cselekvési tervként- meghatározásra kerüljenek, hogy azután azok megvalósításán a település döntéshozói, a gazdaság szereplői és a lakossága együtt munkálkodhasson.

E fejezetben megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósítása révén elérhető a felvázolt jövőkép.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Fülöp jövőképeének mottója:

Fülöp
„MÚLTUNK TISZTELETE, JELENÜNK MEGBECSÜLÉSE A
JÖVŐNK LEHETŐSÉGE”

A jövőbeni fejlesztési irányoknak és a település korábban már kidolgozott fejlesztési dokumentumainak megfelelően a jövőkép megvalósulását elősegítő átfogó célok:

A: Gazdaság.

A megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet kialakítása.

B. Társadalom.

A településen megmutatkozó lakossági igények kielégítése, a magas életszínvonal biztosítása, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése.

C: Épített- és természeti környezet.

A természeti, kulturális és történeti értékek egymást erősítő egységének megteremtése, az épített környezet fejlesztése, a történeti értékek megőrzése és hangsúlyosabb bemutatása, hozzájárulva ezzel a lakosság életminőségének, egyúttal az idegenforgalom fejlődéséhez is.

Mindezt elősegítheti a további gazdasági fejlődéshez hozzájáruló tőkebeáramlást ösztönző intézkedések támogatása, a kedvező befektetői környezet kialakítása, valamint a helyi kis- és közép-vállalkozói szféra megerősítése, a fejlett vállalkozói infrastruktúra, valamint a szakképzésre és a felsőoktatással való együttműködésre épülő humán erőforrás-fejlesztés kiépítése.

Hasonlóan fontos a tradíciók megőrzése, a kedvező társadalmi folyamatok erősítése és a negatív tendenciák megfordítása: a község lakói számára minőségi életkörülményeket kell biztosítani annak érdekében, hogy a képzett munkaerő elvándorlása megszűnjön, az előregezés lassuljon.

A minőségi életkörülmények biztosítása érdekében a hátrányos helyzetű, szociális ellátásra szoruló társadalmi csoportok életkörülményeit, a társadalom többi tagjához történő felzárkózásának esélyeit több dimenzió mentén kezelni kell. Ez egyrészt az életkörülmények átfogó javítását jelenti, másrészt a szociális, oktatási és egészségügyi ellátás fejlesztését is.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egy- ségeinek meghatározása

2.2.1. GAZDASÁG

A. A megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet kialakítása.

A1: A mezőgazdaság fejlesztése, a kisüzemi és családi gazdaságok megerősítésével, újak létrehozásának ösztönzésével.

Kisüzemi gazdaságok:

A meglévő kisüzemi gazdaságok megerősítése, újak létrehozásának ösztönzése.

Családi gazdaságok:

A családi gazdaságok számának bővítése és megerősítése. Birtokközpontok, tanyák életképessé tétele. Megfelelő szabályozási környezet megteremtése a településrendezési terv, helyi szabályozás kidolgozása során. Körültekintően kell azonban eljárni abban, hogy a külterületek ne váljanak „bújtatott” lakóhellyé. A mezőgazdasági övezetekben az ott lakást csak abban az esetben javasolt támogatni, ha az ott folytatott gazdasági tevékenység azt indokolja is! Prioritást kell, hogy kapjanak a bio- és ökológiai gazdálkodást folytatók.

Kihaszíratlan mezőgazdasági lehetőségekre épülő fejlesztések megvalósítása:

- a kertészeti tevékenység
- a gyógy- és fűszernövény termesztés, a legelőként illetve kaszálóként nem használt területeken.
- erdészeti tevékenység, fa- és energia-növény ültetvények, faiskolák

A2: A helyi Kis és Közép Vállalkozások (KKV-k) megerősítése, új gazdasági vállalkozások számára fejlesztési terület kijelölése- előkészítése az mezőgazdasági feldolgozó és egyéb helyi hagyományokkal rendelkező termelő ágazatokban.

A3: Az idegenforgalmi- turisztikai- szolgáltató szektor területeinek létesítményeinek fejlesztése.

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is.

A turisztikai igényeket figyelembe véve, a településnek meg kell találnia és tovább kell fejlesztenie a turisztikai kínálatát, vonzerejét.

- Gasztro turizmus
(a helyi, biogazdálkodáson alapuló termékeken alapulva)
- Hagyományőrző Agro turisztikai fejlesztés megvalósítása
(hagyományőrző állattartás- állatbemutató- simogató, hagyományos termékfeldolgozás, kapcsolódó népi iparművészet, vendéglátás)
- Ökoturizmus fejlesztése
(Természetvédelmi területek, és azok élővilágának bemutatása.)

2.2.2. TÁRSADALOM

B: A településen megmutatkozó lakossági igények kielégítése, a magas életszínvonal biztosítása, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése.

B1: A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával

A szociális felzárkóztatás és a társadalmi kohézió keretében Fülöp célként tűzi ki, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítanak, továbbá, hogy a szociális szektor működése magas szinten feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat a klienseknek. Ezeket a célokat szolgálják a szociális szolgáltatások alapelvei:

- szükséglet-orientáltság:
A lakosság, kiemelten a különböző hátrányos helyzetű csoportok (nők, munkanélküliek, csökkent munkaképességűek, fogyatékosok, a cigányság, hajléktalanok) megváltozott igényeinek, szociális szükségleteinek figyelembevételével kell kialakítani a szolgáltatások rendszerét;
- minőség:
A meglévő ellátások fejlesztése a dolgozók szakmai felkészültségének és igényességének növelésével, az intézmények szervezeti-irányítási rendszerének korszerűsítésével;
- hatékonyság:
A szociális szolgáltatások biztosításában erősíteni kell az önkormányzat felelősségét, ugyanakkor a feladatok ellátásában hangsúlyosabbá kell tenni – ellátási szerződések alapján – a civil és egyházi szervezetek részvételét, aminek keretében a hatékonyság érvényesülésére kell törekedni;

- szektorok közötti együttműködés:

A különböző problémák, esetek bonyolultsága és komplex kezelése igényli az egyes ellátási típusok és szolgáltatások egymásra épülését, egymás melletti működését, hálózatba szerveződését.

A fenti alapelvek maximális figyelembevételével a szociális biztonság javításának célterületei a következők:

- területileg szegregált szegénytelepek kialakulásának megakadályozása, infrastrukturális problémáinak megszüntetése;
- a hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való beilleszkedésének támogatása, foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása, koordinálása és tartós bővítése;
- a család- és gyermekvédelmi tevékenység javítása;
- a szociális ellátórendszer intézményeinek infrastrukturális fejlesztése;
- a szociális, oktatási és egészségügyi ellátás integrált megközelítése a hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása érdekében;
- a hátrányos helyzetű csoportok elfogadottságának erősítése, toleranciaprogramok megvalósítása.

Mindennek eredményeként nagyobb mértékben megvalósul mind az alap-, mind a szakellátások esetében a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, azonosíthatóvá és elérhetővé válik a legrászorultabb, legveszélyeztetettebb társadalmi réteg, előtérbe kerül a saját környezetben történő gondozás, összességében pedig mérsékelhető a társadalmi kirekesztődés kockázata.

B2: A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a prevenatív tevékenységek, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem – különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a középkorúak részvételének növelése az egészségügyi szűréseken különböző programok és térítésmentes szűrővizsgálatok szervezésével, így elérhető egyfajta szemléletváltás, miszerint a szűrések hasonlóan fontosak, mint a gyermekkori védőoltások, amelyeken a részvételi arány 98-100%. Az egészségügyi felvilágosító programok másik célcsoportját az iskolai tanulók jelentik. Az egészségfejlesztési nevelő tevékenység beépülése a köznevelési programokba számottevően hozzájárulhat a lakosság egészségtudatosságának erősödéséhez különösen a drogmegelőzés, a szexuális felvilágosítás, az egészséges táplálkozás és az önvizsgálatok (pl. emlőszűrés) esetében. Mivel a környezeti ártalmak jelentős szerepet játszanak a lakosság egészségi állapotának alakulásában, ezért célszerű a környezet-egészségügy és a megelőzés kapcsolatát erősíteni.

Az egészségügyi ellátó rendszer hatékonyságának növelése érdekében fontos a felnőtt háziorvosi praxisok felszereltségének javítása, egyes szakterületeken a gép- és műszerpark fejlesztése, valamint a kapacitások bővítése (pl. a lakosság korstruktúrájának változása miatt gerontológiai ellátó hálózat). Az iskolai testnevelés lehetőségeinek kiegészítése a sportolási lehetőségek bővítésével. Szabadtéri sportterületek kialakítása, a

sportolási, testedzési lehetőség hozzáférések biztosítása, megfelelő minőségű és bárki számára elérhető létesítmények létrehozásával, területek kialakításával.

B3: A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése

Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy rendszeres lehetőség nyíljon közösségi, kulturális, sport és egyéb szabadidős programokon való részvételre.

Ahhoz, hogy Fülöp elősegítse a **kulturális és szabadidős kínálat minőségi és mennyiségi fejlődését**, tovább kell folytatni a már megkezdett tevékenységeket, infrastrukturális és tartalmi fejlesztéseket:

- helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása, helyi értéktár felállítása, gyűjtése és feldolgozása
- országos és helyi védettségű műemlékek védelme,
- hagyományörzés és - ápolás,
- helyi érdeklődésre számot tartó rendezvények szervezése,
- civil közösségek közösségi és kulturális kezdeményezéseinek támogatása,
- sportolási és egyéb szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kínálat bővítése.
- közterületek, közfunkciók bővítése
- köztéri attrakciók növelése
- pihenőterületek, parkerdők növelése
- sportterületek biztosítása

Önmagában a fenti tevékenységek folytatása azonban nem elegendő, hiszen a lakosság aktív részvételéhez és a turizmus kulturális vonulatának fejlesztéséhez elengedhetetlen a település szellemi és művészeti értékeinek közismertté és elismertté tétele, a programkínálat időbeli tervezése és összehangolása, továbbá a szolgáltatások illeszkedése a célcsoport elvárásaihoz és szükségleteihez.

A kultúra, a közművelődés és a rekreációs lehetőségek fejlesztése Fülöpön nem csak cél, hanem eszköz is ahhoz, hogy

- erősítsék a helyi közösség társadalmi kohézióját és identitástudatát,
- kínálatot teremtsenek a turisták számára

A program eredményeként színesebbé válik Fülöp arculata, tovább bővül a programkínálat, gyakoribbá válnak a civil önszerveződések, erősödik a pozitív értelemben vett lokálpatriotizmus, ami összességében nemcsak a helyi lakosság számára jelenti az életminőség emelkedését, hanem hozzájárul a turisztikai vonzerő növekedéséhez is.

B4: A közösségi ellátó intézmények fejlesztése

Az oktatás színvonalának növelése, az idősek bentlakásos ellátásának fejlesztése, kapacitásának növelése.

2.2.3. ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET

C: A természeti, kulturális és történeti értékek egymást erősítő egységének megteremtése, az épített környezet fejlesztése, a történeti értékek megőrzése és hangsúlyosabb bemutatása, hozzájárulva ezzel a lakosság életminőségének, egyúttal az idegenforgalom fejlődéséhez is.

C1: Külső és belső megközelíthetőség, elérhetőség javítása.

a) Külső közlekedési kapcsolatok fejlesztése:

b) Belső közlekedési kapcsolatok fejlesztése:

C2: A természeti és táji értékek megőrzése, tájképi értékek érvényesülésének elősegítése, tájhasználati konfliktusok és problémák megszüntetése

a) A természeti és táji értékek megőrzése, a környezeti- klimatikus és gazdálkodási szempontok figyelembe vétele mellett

b) A tájképi értékek érvényesülésének elősegítése

c) Tájhasználati konfliktusok és problémák megszüntetése

C3: A település egybefüggő zöldfelületi rendszerének kialakítása

Aktív pihenőpark kialakítása, „Községi Sportpálya” zöld közösségi térré alakítása. Korosztályok találkozó helyévé alakítása (játsszótér – sporttér – rendezvény tér – szabadtéri kondipark létrehozása).

C4: Az időjárási szélsőségek, a globális felmelegedés hatásait csökkentő klíma kialakítása.

Az időjárási szélsőségek a globális felmelegedés hatására erősödő: hosszabb, aszályos időszakok, erősebb viharok és szelek, intenzívebb zivatarok és jégesők emberre és környezetre gyakorolt hatását klímát javító beavatkozásokkal is szükséges csökkenteni. Ennek érdekében:

- Ki kell alakítani a község egybefüggő zöldfelületi rendszerét és az úgynevezett „zöld folyosót”, ami kapcsolatot teremt a belterületet körülvevő gyepek, fás vizes területekkel is.
- Biztosítani kell a település kellő mértékű átszellőzését, ugyanakkor védeni kell a belterületet a szélsőséges illetve légszennyezést hozó szelektől.
- Változtatni kell a beérkező energiák elnyelődésén, ezen keresztül a környezetbe való kisugárzáson, az energiák felhasználásán. A kisugárzott hő településről való eltávolításával is segíteni szükséges a települési klíma javulását. Szükséges kidolgozni az energia elnyelődés csökkentésének helyi szabályait, melynek során az alábbi alapvető eszközöket is alkalmazni kell:
- az épített felületeket minél világosabb színűre kell színezni, miáltal a fényben lévő energia kisebb mértékben nyelődik el a felületek anyagába
- optimalizálni, csökkenteni kell a szilárd, épített felületeket, részben a szükségtelen felületek megszüntetésével, részben növényzeti fedéssel

- Növelni kell a zöldfelületek mennyiségét, parkok, kertek létesítésével, de akár tetőkertek, zöldfalak építésével
- Lassítani és csökkenteni kell a csapadékvizek szilárd felületekről, a településről való elfolyását, melynek megvalósítása során fontos eszköz lehet a tetőkert, de nagyon fontos a burkolatok vízáteresztő képességének javítása, vagyis a teljesen zárt burkolatok fokozatos cseréje hézagos, áteresztő burkolatra.
- Növelni szükséges a települési környezetben a vízfelületek arányát, ugyanis a természetes vízfelület emeli a talajvízszintet, párolgásával emeli a levegő páratartalmát és hűti a levegőt, továbbá a vízi növényvilág nagyarányú oxigén termelésével, a por- valamint pollen megkötésében is jelentős szerepet tölt be.

C5: Az épített környezet fejlesztése, történeti értékeinek megóvásával és erőteljesebb megjelenítésével, az turisztikai- rekreációs, gazdasági területek valamint a településközpont és intézményterületek kiemelt fejlesztéseire is tekintettel.

- Felsőfülöpi (csárdási) iskola épületének közösségi, rekreációs, idegenforgalmi célú hasznosítása
- Községi Sportpálya és környéke közösségi célú használatának kiterjesztése, bővítése és fejlesztése
- Művelődési Ház és környéke közösségi célú kiterjesztése bővítése és fejlesztése
- Községi Piac kialakítása, helyi termékek előállításának ösztönzése
- Bernátrészi iskolaépület és környezetének helyi mezőgazdasági termékek feldolgozására alkalmas komplexummá alakítása
- Bányháza Kápolna és temető értékeinek feltárása

C6: A közmű infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztésekhez igazodó, mennyiségi bővítése, a magas szintű ellátás biztosítása érdekében.

- Utak, járdák, belvíz csatornák felújítása, újak építése. Gyalogos és kerékpáros közlekedés biztonságosabb lehetőségének megteremtése.

C7: Környezeti konfliktusok felszámolása, a természeti értékek védelmének, lakossági és gazdasági elvárásoknak is eleget tevő környezetvédelem megvalósítása.

- Környezettudatos életmód erősítése
- megújuló energiák hasznosítására való törekvés
- biogazdasági kialakításának ösztönzése
- önellátásra törekvés, mikro (családi háztartás) és makro (település) szinten
- ösztönözni a családi szükségletek kielégítésére alkalmas „háztáji gazdálkodás” újjáélesztését
- megváltozott klíma viszonyokhoz való alkalmazkodás elősegítésére helyi időjárás állomás működtetése

2.2.4. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A jövőkép mottója:

„Múltjának tisztelete, jelenünk megbecsülése a jövőnk lehetősége.”

Fülöp település ne csak lakóhelye, hanem otthona is legye lakóinak, ennek érdekében:

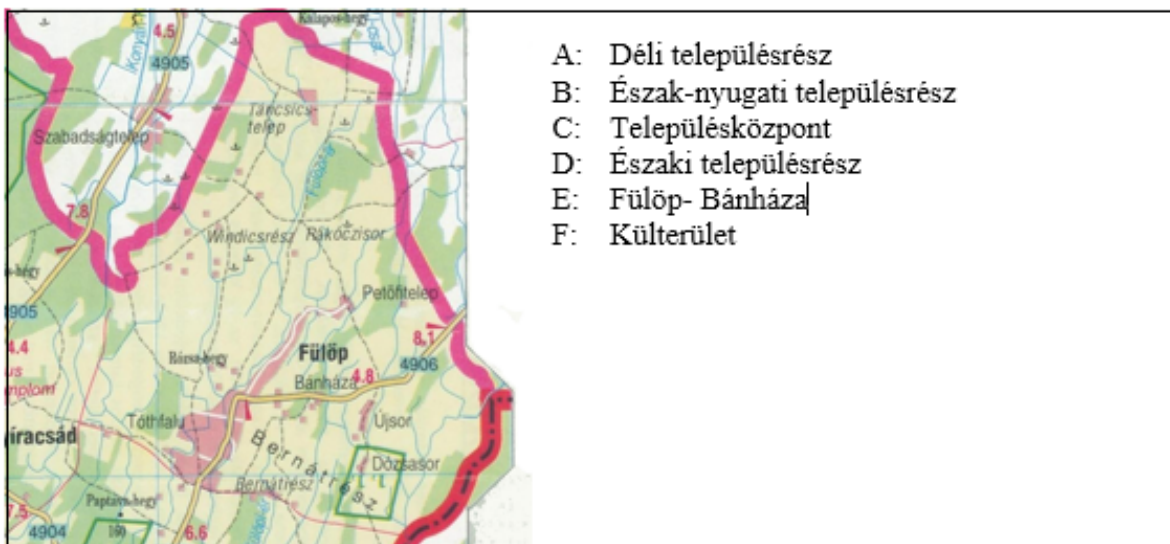
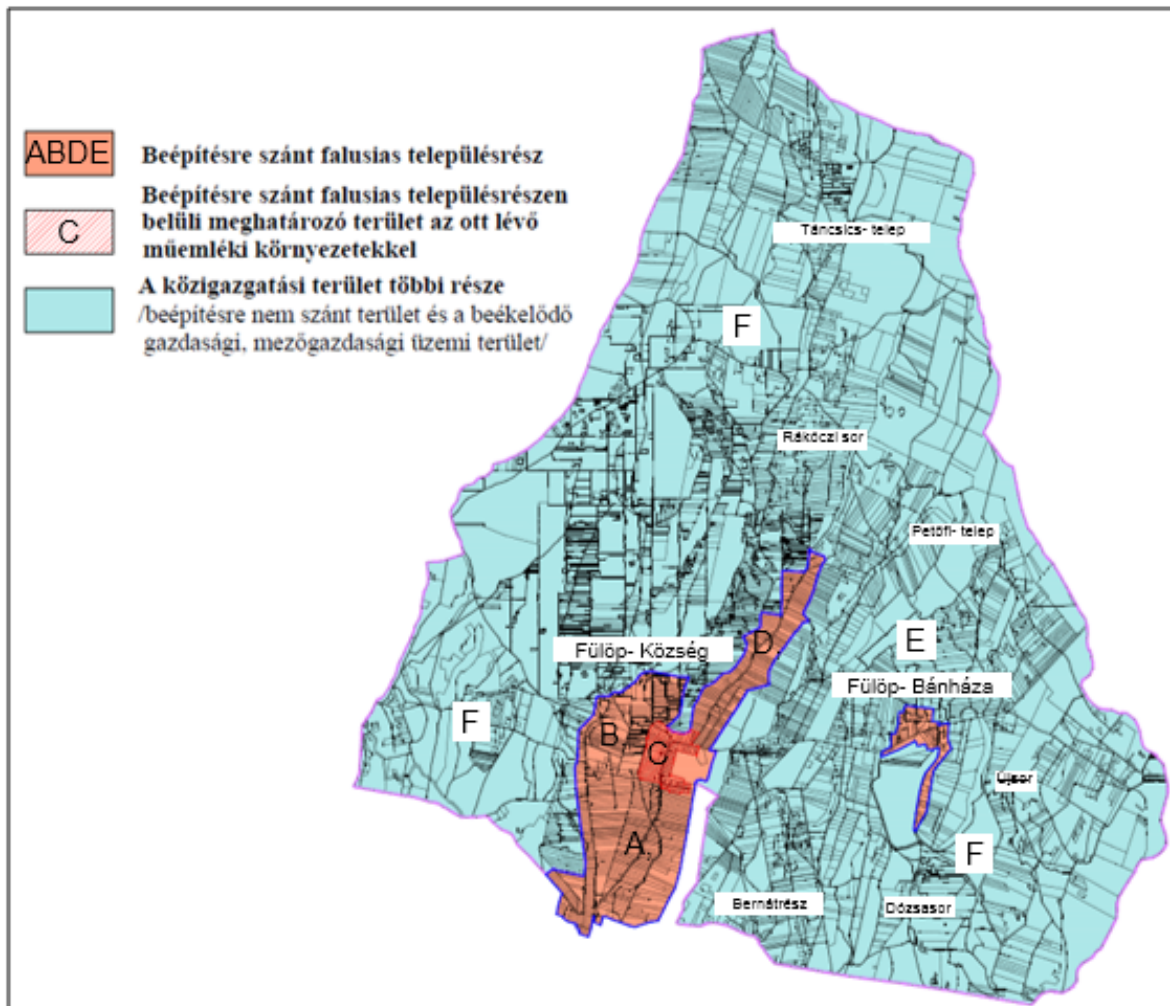
- **elköteleződés kialakításának segítése**
- **közösségi aktivitás fenntartása, erősítése és újjáélesztése**
- **befektetés a jövőbe: gyerek és fiatal centrikus fejlesztések támogatása**

A. GAZDASÁG	<u>Átfogó cél:</u>	
	A. A megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet kialakítása.	
	A1:	Rész cél / Prioritás
	A mezőgazdaság fejlesztése, a nagyüzemek technológiai és környezetvédelmi korszerűsítésének elsődlegességével, a kisüzemi és családi gazdaságok megerősítésével, újak létrehozásának ösztönzésével, az öntözéses művelés lehetőségének ismételt megteremtésével és ennek lehetőségeként adódó mezőgazdasági termelési szerkezetváltással.	
A2:	A helyi Kis és Közép Vállalkozások (KKV-k) megerősítése, új gazdasági vállalkozások számára fejlesztési terület kijelölése- előkészítése az mezőgazdasági feldolgozó és egyéb helyi hagyományokkal rendelkező termelő ágazatokban.	
A3:	Az idegenforgalmi- turisztikai- szolgáltató szektor területeinek létesítményeinek fejlesztése	

B. TÁRSADALOM	Átfogó cél:	
	B. A községben megmutatkozó lakossági (meghatározott ellátó intézményi ellátásra irányuló) igények kielégítése, a magas életszínvonal biztosítása, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése.	
	B1. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával	Rész- cél/ Prio- ritás
	B2. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	
	B3. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	
B4. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése		

D. ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	Átfogó cél:	
	C. A település természeti, kulturális és történelmi értékeinek egymást erősítő egységének megteremtése, az épített környezet fejlesztése, a történelmi értékek hangsúlyosabb bemutatása.	
	C1. Külső és belső megközelíthetőség, elérhetőség javítása.	Rész- cél/ Prioritás
	C2. A természeti és táji értékek megőrzése, tájképi értékek érvényesülésének elősegítése, tájhasználati konfliktusok és problémák megszüntetése	
	C3. A település egybefüggő zöldfelületi rendszerének kialakítása	
	C4. Az időjárási szélsőségek, a globális felmelegedés hatásait csökkentő klíma kialakítása.	
	C5. Az épített környezet fejlesztése, történelmi értékeinek megóvásával és erőteljesebb megjelenítésével, az turisztikai- rekreációs, gazdasági területek valamint a településközpont és intézményterületek kiemelt fejlesztéseire is tekintettel.	
	C6. A közmű infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztésekhez igazodó, menyniségi bővítése, a magas szintű ellátás biztosítása érdekében.	
C7. Környezeti konfliktusok felszámolása, a természeti értékek védelmének, lakossági és gazdasági elvárásoknak is eleget tevő környezetvédelem megvalósítása.		

2.2.5. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Fülöp község Településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztési célok településrészekre való értelmezése, a kapcsolat erőssége

településrészek	RÉSZCÉL / PRIORITÁS													
	GAZDASÁG			TÁRSADALOM				ÉPÍTETT- ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET						
	A.1	A.2	A.3	B.1	B.2	B.3	B.4	C.1	C.2	C.3	C.4	C.5	C.6	C.7
A (déli településrész)	Általános	Általános	Általános	Közepes	Erős	Általános	Erős	Általános	Általános	Erős	Erős	Általános	Erős	Erős
B (észak-nyugati településrész)	Erős	Erős	Általános	Általános	Erős	Erős	Erős	Erős	Általános	Erős	Erős	Általános	Erős	Erős
C (településközpont)	Általános	Erős	Erős	Általános	Erős	Erős	Erős	Általános	Általános	Erős	Erős	Erős	Erős	Erős
D (északi településrész)	Általános	Általános	Általános	Általános	Erős	Általános	Erős	Általános	Általános	Erős	Erős	Erős	Erős	Erős
E (Fülöp- Bánháza)	Általános	Általános	Általános	Közepes	Erős	Általános	Erős	Erős	Erős	Általános	Erős	Erős	Erős	Erős
Külterület	Erős	Erős	Erős	Erős	Közepes	Általános	Erős	Erős	Erős	Általános	Általános	Erős	Erős	Erős

Általános kapcsolat
Közepes kapcsolat
Erős kapcsolat

Általános	Közepes	Erős
Erős	Erős	Erős

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.

Fülöp község Településfejlesztési koncepciójának megalapozásához elkészült a (Településfejlesztési koncepció és a készülő új Településrendezési terv közös munkarészeként) a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 1. mellékletében előírt tartalmi követelményeknek megfelelő Megalapozó vizsgálat.

A vizsgálatok készítésekor a 2017. évi statisztikai adatok, az önkormányzati aktuális adatszolgáltatás került felhasználásra. A megalapozó dokumentumok valamennyi szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaznak.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.

▪ **A közlekedési infrastruktúrát érintő, meghatározó fejlesztési igények**

- Nyírábrányi vasúti közlekedéshez történő kapcsolódás megteremtése
- Nyíradonyhoz, mint járás központhoz történő kapcsolódás megteremtése
- 4906-os út Nyírábránytól Penészlekig tartó szakasz felújítása

Ezen fejlesztési igények szükségesek a munkaerő-piaci helyzet, foglalkoztatottság javításához, a közszolgáltatásokhoz, ellátásokhoz történő hozzájutáshoz. (Közigazgatási, oktatási, egészségügyi stb.)

▪ **A közművek fejlesztéséhez kapcsolódó (településszerkezetet is érintő) igények:**

- elavult ivóvízhálózat folyamatos rekonstrukciója
- utak, járdák, belvízelvezetők felújítása, újak építése
- megfelelő gyorsaságú internet hálózat biztosítása, kábel tv, helyi tv megvalósítása

▪ **A terület-felhasználást érintő, meghatározó fejlesztési igények:**

- birtokközpontok kialakításának segítése
- lehető legnagyobb mozgástér biztosítása ipari és szolgáltató vállalkozások számára az övezeti besorolások lehatárolásakor

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi alapú fenntartható fejlesztésre

Fülöp község jelen Településfejlesztési Konceptióját megalapozó vizsgálat vonatkozó fejezete teljes körűen bemutatja az épített környezet védett és védelemre érdemes értékeit, a település régészeti értékeit.

A megalapozó vizsgálat részeként elkészült a Helyi építészeti értékek értékvédelmi katasztere is.

A településfejlesztési koncepció átfogó céljai között, hangsúlyos helyet foglal el a település épített örökségének védelme, azok környezetükben való hangsúlyosabb és minél teljesebb körű bemutatása.

MŰEMLEKEK, MŰEMLEKI TERÜLET, EGYEDI ÉRTÉKEK

Meghatározó településképi együttesek, épületek:

Fülöp épületeit helyi hagyományos építészeti értékük alapján két kategóriába sorolhatjuk.

- 1.) Műemlék
- 2.) Helyi értéket képviselő épületek, de védelemre nem javasolt épületek

Műemlék épületek

- 1/A. Római katolikus kápolna, Bánháza /Műemlék
Tulajdonosa a Fülöpi Római Katolikus Egyházközség.

(Szűz Mária tiszteletére szentelt kápolnáját gróf Keglevichné építtette 1796-ban. Állítólag a rác templom romjaiból készült, helyben égetett téglából.)

1. Katolikus templom
2. Görög katolikus templom
- 2/A. Görög katolikus harangláb

Helyi értéket képviselő, de védelemre nem javasolt épületek:

3. Kossuth u. 3.
4. Kossuth u. 29.
5. Kossuth u. 52/A
6. Kossuth u. 46.
7. Kossuth u. 47.
8. Kossuth u. 57.
9. Kossuth u. 63.
10. Kossuth u. 65.
11. Kossuth u. 69.
12. Arany János u. 21.
13. Arany János u. 92.
14. Arany János u. 117.
15. Arany János u. hrsz: 1508
16. Tóthfalusi u. 9.

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

- **Ex-lege védettségű kunhalmok:**

- **Natura 2000 védettségű különleges természetmegőrző területek:**

- **Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék**

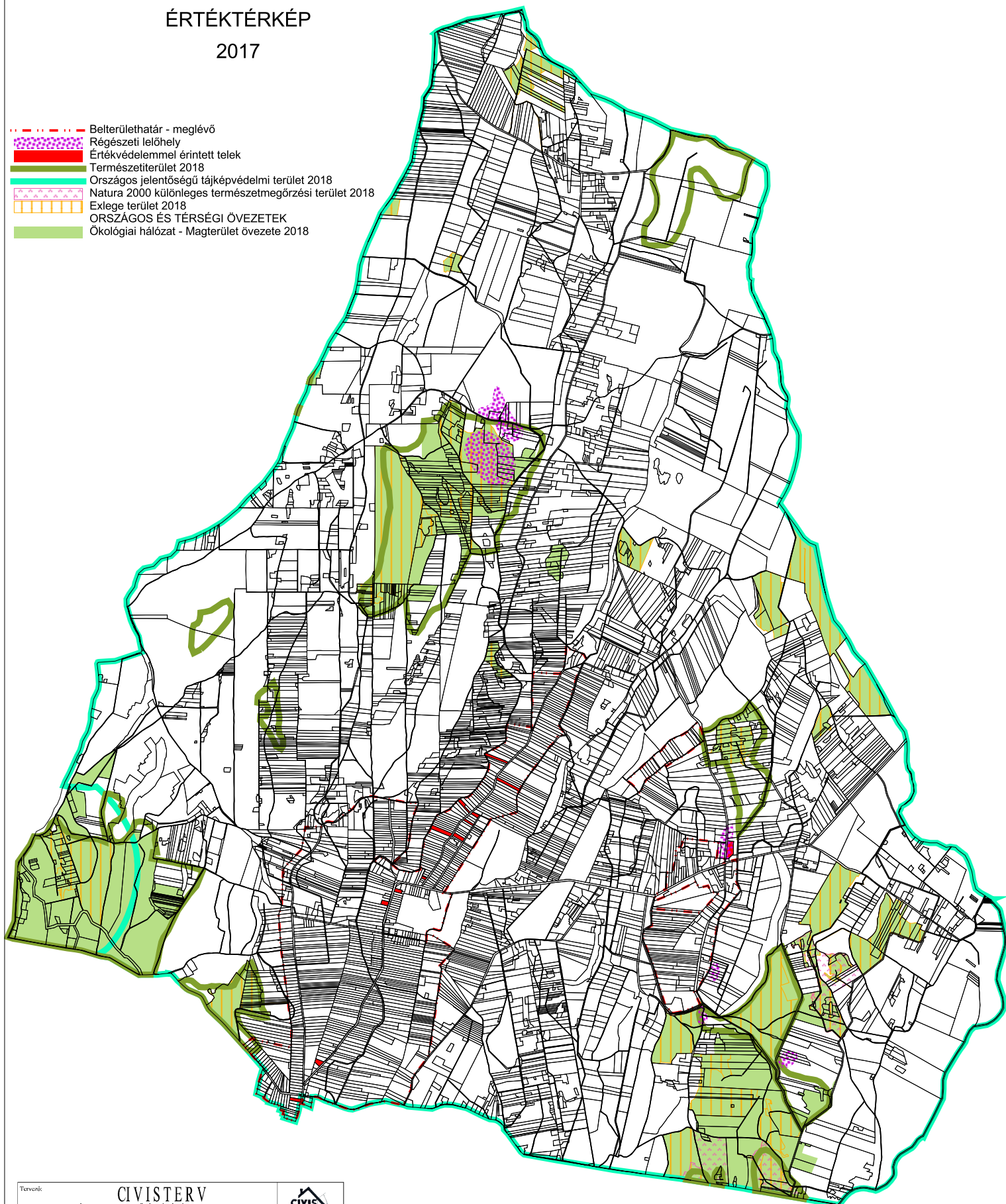
- **Ökológiai hálózat**

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

ÉRTÉKTÉRKÉP

2017

- Belterülethatár - meglévő
- Régészeti lelőhely
- Értékvédelemmel érintett telek
- Természetterület 2018
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület 2018
- Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület 2018
- Exlege terület 2018
- ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETEK
- Ökológiai hálózat - Magterület övezete 2018

Tervező:	CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Cs. Dobozon, Széchenyi u. 8. sz. Tel: (52) 531-732, (30) 9818-172</small>	
Munka:	FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2017 -	Dátum: Lépték:
Munkács:	ÉRTÉKTÉRKÉP	
KÉPVISELŐ:	ZSEMBERI ISTVÁN ÜGYVEZTŐ	